

Familieiværksætterne – status november 2020

Familieiværksætterne i Viborg Kommune	
Hvad har fungeret godt?	Indhold De deltagende familier giver udtryk for tilfredshed med de temaer, der behandles på de enkelte mødegange. Form Formen med drøftelser mellem de deltagende familier vurderes desuden at have været velfungerende på flere af de gennemførte hold til gavn for deltagerne, dog primært ressourcestærke familier (familier i grøn position) Målgruppe Særligt ressourcestærke familier (familier i grøn position) vurderes at have udbytte af deres deltagelse i Familieiværksætterne.
Hvad har ikke fungeret?	Frafald Ca. halvdelen af alle førstegangsgravide, som er målgruppen for Familieiværksætterne, tilmelder sig. Blandt de tilmeldte er der et frafald på ca. 50 % i løbet af mødegangene. Dermed er det samlet kun ca. 25 % af den samlede målgruppe af førstegangsfødende, der gennemfører hele forløbet. Familier i udsat position Særligt familier i udsat position, (familier i gul eller rød position) falder fra i forløbet. Sundhedsplejen har iværksat mange tiltag for at imødegå denne tendens. Blandt andet har sundhedsplejerskerne ringet til familierne, hentet dem ved bus eller tog og på møderne forsøgt at sikre deres deltagelse og input i drøftelserne. Derudover er forsøgt etablering af særlige mødegange for flersprogede med flere tolke tilknyttet. Ingen af tiltagene har dog medført højere og mere stabil deltagelse blandt familier i udsat position, som ofte selv fravælger tilbuddet efter første eller anden mødegang.
Barrierer	Ressourceforbrug Drift af tilbud og Familieiværksætterne til alle førstegangsgravide er ressourcekrævende, særligt for Sundhedsplejen, der er primære gruppeledere og ansvarlig for planlægning af holdenes afvikling. Derudover bidrager Sekretariatet med betydelige ressourcer til administrationen af tilbuddet og andre afdelinger bidrager med oplægsholdere på enkelte mødegange. Fastholdelse Evalueringsrapport om Familieiværksætterne i Aarhus Kommune peger på, at lav deltagelse og fastholdelse af forældre er en udbredt udfordring i forebyggende forældre-indsatser, og litteraturoversigter peger på, at alt mellem 20 og 80 % af familier dropper fra allerede før første mødegang, og mange modtager mindre end 50 % af det planlagte forløb (Ingoldsby, 2010). Erfaringen fra Viborg Kommune er desuden, at det særligt er udsatte familier, der fravælger tilbuddet.

Nationale erfaringer som perspektivering	En række kommuner har tilbudt Familieiværksætterne, blandt andet Aarhus Kommune. Aarhus Kommunes tilbud er i 2019 evalueret af en forskergruppe ved Aarhus Universitet. Konklusionerne herfra er: - Familieiværksætterne styrker ikke trivsel hos forældrene eller i familiens relationer - Familieiværksætterne fører til en forbedring af barnets socio-emotionelle udvikling, som rapporteret af mødrene ved 10-måneders måling. Effektstørrelsen er dog lille Flere andre kommuner afvikler i denne tid deres tilbud om Familieiværksætterne, blandt andet Holstebro og Silkeborg Kommuner. VIVE (tidligere SFI) gennemførte i 2017 en omfattende gennemgang af forskningen i effekten af universelle forældreforløb, der bliver tilbudt nybagte forældre med det formål at styrke barnets udvikling og forældre-barn relationen. Familieiværksætterne er et eksempel på et sådant universelt forældreforløb, hvor vi gennem en tidlig indsats forsøger at støtte alle forældre uanset deres risikostatus. Konklusionen er, at der ikke findes tydelig evidens for, at de universelle forældreforløb har en positiv effekt, hverken på barnets udvikling eller på relationen mellem forældre og barn.